

Τα αιτήματα των εργαζομένων στην έρευνα

Η παρεμβατικότητα του ανθρώπινου είδους στο φυσικό περιβάλλον έχει τροποποιήσει τους όρους της καθημερινής ζωής. Ακραία φυσικά φαινόμενα πλήττουν περιοχές σε όλο τον κόσμο, νέοι ιοί προσβάλλουν τον άνθρωπο ως αποτέλεσμα της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, γεννώντας την ανάγκη για αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων και την εύρεση εναλλακτικών πηγών ενέργειας μέσω της επιστημονικής έρευνας. Το είδαμε με τα εμβόλια κατά την πανδημία του covid και το κοινωνικό έργο των επιστημών για τη δημόσια υγεία. Η κλιματική αλλαγή, μείζον θέμα πλέον για την ανθρωπότητα, φέρνει στο προσκήνιο την εξάρτηση του ανθρώπου από το περιβάλλον και αναδεικνύει το πώς αυτές οι καταστροφές θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί μέσω της υλοποίησης μελετών και έργων του κρατικού προϋπολογισμού.

Η συνεχόμενη υποχρηματοδότηση της έρευνας σε ολόκληρο τον κόσμο τείνει να συνδέσει την έρευνα με τον καπιταλισμό. Η κλιματική αλλαγή υπάρχει, αλλά εργαλειοποιείται από κυβερνητικά στόματα για να δικαιολογήσουν τις ανεπάρκειες του κρατικού συστήματος. Είναι δεδομένο ότι για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής τη λύση προς όφελος του κεφαλαίου θα δώσουν πάλι νεοφυείς «πράσινες» επιχειρήσεις έχοντας πάγια τακτική την εκμετάλλευση του επιστημονικού προσωπικού σε πολλά και διαφορετικά projects κατευθυνόμενα από τους χορηγούς. Οι εναλλακτικές πηγές ενέργειας και οι νέες πατέντες, θα κατασκευάζονται και θα πωλούνται από τις ίδιες αυτές τις εταιρείες σε κράτος και ιδιώτες ακολουθώντας τον δρόμο της κερδοφορίας. Το ρόλο του κράτους ως χρηματοδότη των πανεπιστημίων και των ερευνητικών ιδρυμάτων επιδιώκουν να καλύψουν οι πολυεθνικές εταιρείες, οι επικερδείς έρευνες για στρατιωτικούς σκοπούς αλλά και οι spin off εταιρείες των πανεπιστημίων που ανταγωνίζονται στην κατοχύρωση των πατεντών κατευθύνοντας έτσι τη γνώση και την έρευνα καπιταλιστικά.

Τη σχέση έρευνας και κεφαλαίου ανέδειξε φέτος η Βραδιά του Ερευνητή που πλημμύρισε το κτήριο του ΕΜΠ, της ευρωπαϊκής αυτής πρωτοβουλίας που φέρνει κοντά τον κόσμο με τους επιστήμονες. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει πολλές παρεμβάσεις του σωματείου εργαζομένων στην έρευνα κατά τη διάρκεια αυτής της βραδιάς, ώστε ο κόσμος να μάθει πώς δουλεύουν οι επιστήμονες πίσω από τις μεγάλες ανακαλύψεις, δημοσιοποιώντας τα πάγια και χρόνια αιτήματά τους.

Οι υποτροφίες για διδακτορική ή μεταδιδακτορική έρευνα αποτελούν μια μορφή κρατικής χρηματοδότησης (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών-ΙΚΥ) αλλά και μια ακόμα μορφή ελαστικής σχέσης εργασίας με τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια. Η πρόταση του διδακτορικού γίνεται δεκτή, το ΙΚΥ χρηματοδοτεί την έρευνά σου για 3 χρόνια περίπου, στην καλύτερη, θέτοντας πολύ αυστηρά χρονικά περιθώρια. Η υποτροφία που σου δίνει βέβαια ως νέο επιστήμονα είναι κάτι λίγο περισσότερο από τον κατώτερο μισθό, αλλά χωρίς ασφάλιση και ένσημα, με πληρωμές ανά τρίμηνο και συχνά καθυστερημένες (έως και 5 μήνες), με τον ταυτόχρονο κίνδυνο εάν δεν ολοκληρωθούν τα παραδοτέα έγκαιρα, να επιστρέψεις πίσω τα τροφεία, δηλαδή τα δεδουλευμένα σου! Οι όροι και οι προϋποθέσεις που αναγκαστικά υπογράφεις στις συμβάσεις του ΙΚΥ δεν έχουν καθόλου ρεαλιστικές απαιτήσεις στον χρόνο ολοκλήρωσης των παραδοτέων – όλοι όσοι έχουν κάνει διδακτορική διατριβή γνωρίζουν ότι τα χρονικά αδιέξοδα είναι συνήθη, κυρίως στις wet bench έρευνες.

Για την απαράδεκτη πολιτική του ΙΚΥ επιστροφής χρημάτων των υποτρόφων, μετά από συναντήσεις του Σωματείου Εργαζομένων στην Έρευνα με το υπουργείο Παιδείας και το υπουργείο Ανάπτυξης, προέκυψε πρόταση για τροποποίηση της δεσμευτικής αυτής ΚΥΑ, σημείο το οποίο δεν είναι προαπαιτούμενο από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα που χρηματοδοτεί το ΙΚΥ αλλά το πρόσθεσε το ΙΚΥ αυθαίρετα. Αποδεικνύεται λοιπόν ότι οι υποτροφίες αποτελούν ακόμα ένα μέσο ελαστικής και εύθραυστης εργασιακής θέσης.

Οι εργαζόμενοι στον χώρο της έρευνας δεν θα σταματήσουν να αγωνίζονται για τα αυτονόητα: αύξηση της κρατικής

χρηματοδότησης για την Παιδεία και Έρευνα, με ενισχυμένη κρατική χρηματοδότηση της έρευνας με έκτακτα ερευνητικά κονδύλια, ώστε να καλύπτονται οι πραγματικές κοινωνικές ανάγκες και να σταματήσει η καπιταλιστική εκμετάλλευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων για εμπορικούς σκοπούς (πατέντες). Οι διεκδικήσεις των εργαζόμενων της έρευνας δεν σταματούν εδώ, καθώς τα πάγια αιτήματα για σταθερό και αξιοπρεπή μισθό, συλλογικές συμβάσεις εργασίας και ασφάλιση παραμένουν. Οι προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, διδακτικού και ερευνητικού, θα καλύψουν τις πάγιες ανάγκες προσωπικού και ταυτόχρονα θα καταργήσουν τις ελαστικές σχέσεις εργασίας ή τις υποτροφίες με κυρώσεις και θα εξασφαλίσουν τη μη ετεροαπασχόληση των διδασκόντων και των μεταδιδασκόντων σε διαφορετικά projects των spinoff εταιρειών στις ερευνητικές δομές. Ο συντονισμός των εργατικών σωματείων επείγει να συνεχιστεί και να διευρυνθεί ώστε με αγώνες διαρκούς διεκδίκησης ανθρώπινων όρων εργασίας και ζωής.

Πηγές

- <https://unionresearchers.wordpress.com/>
- <https://labour.gr/>

Λ.Π.